

عنوان: بررسی تاثیر مداخله آموزشی مبتنی بر مدل فرانظری بر تصمیم به انجام غربالگری ماموگرافی در زنان روستایی با سطح سواد سلامت پایین در شهرستان دالاهو

استانید راهنما: دکتر محسن جلیلیان،

دکتر نسرین غیاثی

استاد مشاور: دکتر رضا پاکزاد

دانشجو: الهام صالحی

مقدمه : سرطان پستان شایع ترین بدخیمی مهاجم در زنان است. یکی از روشهای ایمن برای تشخیص سرطان پستان و غربالگری، ماموگرافی می باشد. هدف از این مطالعه بررسی تاثیر مداخله آموزشی بر تصمیم به انجام ماموگرافی در زنان روستایی با سطح سواد سلامت پایین در شهرستان دالاهو می باشد.

مواد و روش ها: در یک مطالعه مداخله ای ۵۲ نفر از زنان ۴۰ تا ۶۹ ساله با سطح سواد سلامت پایین از بین ۲ مرکز روستایی شهرستان دالاهو، با استفاده از روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای انتخاب شدند. در مرحله بعد با استفاده از روش تخصیص تصادفی، ۲ مرکز خدمات جامع سلامت روستایی، به دو گروه مداخله و کنترل (هر مرکز ۲۶ نفر) تقسیم شدند. برای گروه مداخله برنامه آموزشی مبتنی بر مدل فرانظری اجرا شد. داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۷ تحلیل شدند. برای توصیف داده ها از شاخص های آمار توصیفی از قبیل میانگین، انحراف معیار و از آزمونهای آمار تحلیلی شامل تی مستقل، تست دقیق فیشر، Generalized Estimation Equation در سطح معنی داری ۵ درصد (فاصله اطمینان ۹۵٪) استفاده شد.

یافته ها: اختلاف معناداری بین گروه کنترل و مداخله از نظر توزیع متغیرهای دموگرافیک، مرحله تغییر و سازه های مدل فرانظری در مرحله پیش آزمون وجود نداشت ($p > 0.05$) گروه مداخله در مقایسه با گروه کنترل پیشرفت معنی داری در مرحله تغییر اقدام به ماموگرافی، ۳ ماه و ۶ ماه بعد از برنامه آموزشی

داشت ($OR: 5.4/2$; $P: 0.04/0$). در مقایسه با مرحله پیش آزمون، نسبت شانس تغییر گروه مداخله در مقایسه با گروه کنترل در طول زمان های ۳ ماه ($P < 0.01/0$); ($OR: 2.9/4$) و ۶ ماه پیگیری ($P < 0.01/0$; $OR: 4.5/5$) بطور معنی داری افزایش یافت. همچنین یافته ها حاکی از افزایش معنی دار میانگین نمره سازه های تعادل در تصمیم گیری، فرایندهای تغییر و خودکارآمدی در گروه مداخله در مقایسه با گروه کنترل ۳ و ۶ ماه بعد از مداخله آموزشی بود ($P < 0.05/0$).

نتیجه گیری: استفاده از مداخلات مبتنی بر مدل فرانظری می تواند تاثیر مثبتی بر تصمیم به انجام ماموگرافی زنان داشته باشد، استفاده از این مدل در برنامه های آموزشی ارتقاء غربالگری ماموگرافی زنان توصیه می شود.

کلیدواژه ها: سرطان پستان، مداخله آموزشی، ماموگرافی، مدل فرانظری، سواد سلامت